

РЕШЕНИЕ

№ 4784

гр. София, 04.09.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 35 състав,
в публично заседание на 05.08.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Недева

при участието на секретаря Кристина Григорова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **6693** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно – процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.128, ал.1, т.6 от АПК и чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба от С. З. К. срещу Агенцията по вписванията за присъждане на обезщетение за претърпени от нея имуществени вреди, причинени според незаконосъобразен Отказ № 20180828142711 / 07.09.2018 г. на Агенцията по вписванията – Търговски регистър, постановен по заявление вх. № 20180828142711 / 07.09.2018 г. за вписване на заявени обстоятелства - заличаване на заявителката като съдружник и управител на [фирма], отменен с Решение № 4289 / 25.09.2018 г. по търговско дело № 20181200900158 / 2018 г. по описа на Окръжен съд – Благоевград, в размер на 507,50 лв. / петстотин и седем лева и 50 ст./, представляващи разноски по делото, ведно със законната лихва, считано от 25.09.2018 г. /издаване на отменителното решение на съда/ до окончателното плащане.

Ищцата, С. З. К., чрез адв. М., сочи, че направените от нея разноски за адвокат са пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен отказ по подаденото заявление и във връзка с реализиране съдебни разходи за такса и адвокатска помощ по повод отмяната му по съдебен ред. Моли исковите претенции да бъдат уважени, както и за присъждане на разноски.

Ответникът Агенция по вписванията, чрез юр. К., възразява срещу допустимостта и

основателността на исковата претенция. Счита разпоредбата на чл.28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ за неприложима в случая, тъй като съгласно чл.541 от ГПК разноските остават за молителя и не представляват вреди по смисъла на специалната разпоредба от ЗТРРЮЛНЦ и ЗОДОВ. Моли искът да бъде отхвърлен и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, като алтернативно прави и възражение за прекомерност на адвокатския хонорар, платен от ищеца и иска намаляването му.

Участвалият в делото прокурор, в заключението си счита, че исковата претенция е неоснователна и недоказана.

Искът е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМ.

Предвид наличието на противоречива съдебна практика по въпроса, по настоящото дело спорът е решен със задължително за съда по делото Определение № 5668 / 15.05.2020 г. на Върховен административен съд по а.д. № 3841 / 2020 г.

Разгледан по същество – той е и ОСНОВАТЕЛЕН.

Административен Съд С. - град, II отделение, 35 състав, като взе предвид направените твърдения и възражения и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна, следното:

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ, обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Тъй като имуществената отговорност по ЗОДОВ е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите (чл. 205 АПК).

Деликтната отговорност на държавата / общината не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца / по аргумент от нормата на чл. 154, ал.1 ГПК, вр. чл. 144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а за съда съществува задължение да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ в процесния случай (с оглед фактическите твърдения на ищцата) включва в кумулативна даденост: 1. наличие на отменен като незаконосъобразен административен акт; 2. наличие на причинена вреда в установен размер; 4. причинна връзка между незаконосъобразния административен акт и настъпилия вредоносен резултат.

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на неимуществени вреди.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по смисъла на чл.205 АПК, тъй като длъжностното лице, постановило незаконосъобразния отказ от вписване на заявени обстоятелства в търговския регистър е от състава на Агенцията по вписванията (чл. 3, ал. 1 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска) - юридическо лице на бюджетна издръжка към Министерството на правосъдието съгласно чл.2, ал.1 е ял.2 от Устройствения правилник на Агенцията по

вписванията.

По делото не е спорно, че е налице Отказ № 20180828142711 / 07.09.2018 г. на Агенцията по вписванията – Търговски регистър, постановен по заявление вх. № 20180828142711 / 07.09.2018 г. за вписване на заявени обстоятелства - заличаване на заявителката като съдружник и управител на [фирма].

Не е спорно и, че този отказ е отменен като незаконосъобразен с Решение № 4289 / 25.09.2018 г. по търговско дело № 20181200900158 / 2018 г. по описа на Окръжен съд – Благоевград, влязло в сила на 25.09.2018 г., като неподлежащо на обжалване.

Дейността по вписване в търговския регистър е регламентирана в чл.22 и сл. от ЗТРРЮЛНЦ, като отказът от вписване подлежи на обжалване пред окръжния съд по седалището на търговеца.

В чл.28, ал.2 от този закон изрично е предвидено, че „Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на длъжностни лица по регистрацията, по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди“.

От една страна, е налице акт, издаден в регистърно производството с охранителен характер - едностранно и безспорно, целящо да осигури съдебно съдействие на търговци за вписване на подлежащи на вписване обстоятелства и за обявяване на подлежащи на обявяване актове, а от друга страна, актът, издаден в това производство, законодателят е приравнил на административен, доколкото вредите от незаконосъобразността му изрично сочи, че се претендират по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Предвид горното, следва да се приеме, че е налице първата предпоставка за реализиране на отговорността - отменен по съответния ред отказ на Агенцията по вписванията, вредите от който съгласно специалния текст на чл.28, ал.2 от ЗТРРЮЛНЦ следва да се претендират по този ред.

Налице е и втората предпоставка – причинени на ищеца имуществени вреди.

Настоящият съдебен състав възприема тезата на ищеца, че са му причинени имуществени вреди, изразяващи се в разноски за държавна такса и за защита от адвокат, направени в съдебното производство по обжалване на постановения отказ.

Заплащане на държавна такса в размер на 7,50 лв., е доказано по делото с платежно нареждане по търговското дело от 12.09.2018 г.

Доказано е и заплащане на адвокатско възнаграждение в размер на 500 лв., с пълномощно и Договор № 626295 / 12.09.2018 г. за правна защита и съдействие с предмет обжалване на Отказ № 20180828142711 / 07.09.2018 г. и процесуално представителство пред Окръжен съд – Благоевград. Според договора възнаграждението е платено в брой при подписването му и служи като разписка за изплащането му.

Договорът за правна помощ е частен свидетелстващ документ, който при липсата на основания, поставящи под съмнение доказателствената им стойност, следва да бъде ценен, като достоверен източник на данни за връзката между извършеното от клиента плащане на сумата на адвокатския хонорар и същия договор.

Писмени доказателства не се оспорени от ответника по предвидения процесуален ред.

СГС е приел за редовна подписаната от адвокат жалба и се е произнесъл по нея, т. е. правното съдействие действително е осъществено. Следователно за него се дължи уговореното и платено в брой възнаграждение. Това плащане, след като е

предизвикало имуществено разместване в отрицателна посока за ищеца, представлява имуществена вреда за него.

В производството по разглеждане на жалбата срещу отказът от вписване по чл.25 от ЗТРРЮЛНЦ не се присъдени разноски в полза на жалбоподателя, тъй като присъждането им предполага разрешен спор по същество съгласно чл.78 от ГПК, какъвто в случая липсва. След като липсва процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в това производство от лицето, се налага извод, че направените от него разноски за обжалване на незаконосъобразния отказ на Агенцията по вписванията, представляват имуществена вреда, която не му е възстановена в рамките на това производство.

Предвид горното, доказана е и втората предпоставка на фактическия състав на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ – претърпяна от ищеца вреда и то в пълния, предявен от ищеца размер.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл. 4 ЗОДОВ.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Гражданските съдилища и Върховният касационен съд безпротиворечиво приемат като пряка и непосредствена последица от увреждането по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и платените от гражданите хонорари за адвокатска защита в хипотезите на т. т. 1-7 на ал. 1 на чл. 2 от ЗОДОВ, макар и адвокатската защита да не е задължителна.

Съдът приема, че е налице и пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между претърпените вреди и отмененият отказ.

Причинна връзка е налице не само когато деянието причинява непосредствено вредата, а и когато създава условията, реалната възможност от увреждане и тази реална възможност е превърната в действителност по друга причина. В случая е налице именно такава връзка.

Действително съгласно чл.25 от Закона за адвокатурата, одвокътът представлява своя клиент въз основа на писмено пълномощно, като е длъжен да защитава правата и законните интереси на клиента си по най-добрия начин. Това, че заплатеното възнаграждение почива на договорно основание /чл. 40, ал. 2 от ЗА/ - договор за правна защита и съдействие, който по своя характер е договор за поръчка, не разкъсва пряката причинна връзка. Договорът има за единствено свое фактическо основание консултация и процесуално представителство при обжалване на посочения по-горе отказ на Агенцията по вписванията. Ангажирането на адвокат за правна защита при обжалване му пред съда е израз на нормалната грижа на засегнатото лице за собствените му права и законни интереси, които то счита за накърнени, а възнаграждението за този адвокат е императивно дължимо на основание чл. 36 от Закона за адвокатурата, като същото следва да се уговори именно с договор. След като ищецът има право на адвокатска защита при оспорването на издаденият отказ на ответника и същевременно дължи възнаграждение за нея, което следва да се уговори в договор, както и след като е платил дължимото, то той е разходвал средствата именно за да се защити по надлежния ред срещу незаконосъобразния отказ на ответника. Ако не беше издаден този отказ, отменен като незаконосъобразен, нямаше да съществува и

съдебното му оспорване, в рамките на което лицето може да упражни както намери за необходимо и ефективно правото си на защита, включително като натовари адвокат, на когото дължи възнаграждение. В тази строго каузална връзка следва да се отчита, че договорът за правна защита не е общ и абстрактен, а е в пряка и непосредствена връзка именно и само с делото, по което е оспорен цитираният отказ на Агенцията по вписванията. Ето защо, няма как връзката между заплатения хонорар на адвоката за защита по това дело и отменения като незаконосъобразен отказ, да не е причинно-следствена. Въпреки незадължителността на осъществяваната защита, платените средства за нея подлежат на възстановяване, защото правото на защита, включващо и адвокатска такава, е основно право, конституционно гарантирано - чл. 56 от Конституцията на РБ, което не може да се ограничава по никакъв начин, включително и под заплахата за невъзстановяване на заплатения адвокатски хонорар, въпреки успешен изход на делото за оспорвания, ползвал същата. Липсата на процесуална възможност да се упражни претенцията за разноси в същото производство от лицето обуславя извод, че направените разходи от него в хода на това производство, приключило с отмяна на отказа, представляват имуществена вреда, за която ответникът дължи обезщетение съгласно чл. 28, ал. 2 от ЗТР.

Доколкото в производството, в което са направени разноските, такива не се присъждат, то ответникът не е могъл да направи възражение за прекомерност, предвид което именно тук е мястото за подобно възражение и искане за намаляване размера на исканото обезщетение. Такова обаче по отношение на платеното за процесуално представителство по търговското дело възнаграждение в настоящото производство не е направено.

При изпълнение на всички елементи от фактическия състав на отговорността, следва да се приеме, че искът е доказан по основание и по размер, и то в пълния му предявен от ищеца такъв от 507,50 лв.

Претенцията за заплащане на лихва върху обезщетението за вреди, считано от датата на причиняване на увреждането – 25.09.2018 г. / датата на отмяна на оспорения отказ/, е акцесорна на главния иск и следва от изпадането в забава без покана (чл. 84, ал. 3 от ЗЗД, ТР № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК НА ВКС, т. 4). Уважаването на главния иск, води до основателност на тази претенция от 25.09.2018 г. до окончателното плащане на обезщетението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноси. На основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, предвид уважаване на предявения иск, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноси.

Съгласно представения списък и приложените доказателства, съдът приема, че в хода на производствата по предявения иск от ищеца са извършени следните разноси: 50 лв. д.т. по платежно нареждане от 12.11.2018 г. по гр.д. № 1969 / 2018 г. на РС – Разлог и 300 лв. адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие от 12.11.2018 г., както и разноските, направени в производството пред ВАС, както следва - 30 лв. д.т. за частна жалба пред ВАС по платежно нареждане от 08.03.2020 г. и 200 лв. по договор за правна защита и съдействие от 09.03.2020 г.

Същите съдът следва да присъди предвид нормата на чл. 10, ал. 3, изр. 1 от ЗОДОВ адвокатски хонорар, съразмерно с уважената част на иска, който в случая е уважен в пълен размер, и държавна такса, подлежаща на възстановяване от

ответника в пълен размер.

Направено е възражение от ответника за прекомерност на платения адвокатски хонорар, което съдът счита за неоснователно, с оглед обстоятелството, че същото е в минималния съгласно чл.8, ал.1, т.1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, а именно в размер на 300 лв.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Административен Съд С. - град, II отделение, 35 състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на С. З. К., сума в размер на 507,50 лв. / петстотин и седем лева и 50 ст./, представляваща обезщетение за причинени на ищцата имуществени вреди, слудствие на незаконосъобразен Отказ № 20180828142711 / 07.09.2018 г. на Агенцията по вписванията – Търговски регистър, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 25.09.2018 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на С. З. К. сума в размер на 350 / триста и петдесет/ лв. разноски по делото.

ОСЪЖДА Агенцията по вписванията да заплати на С. З. К. сума в размер на 230 / двеста и трийсет/ лв. разноски по а.д. № 3841 / 2020 г. на Върховен административен съд.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните за изготвянето му и получаването на препис от съдебния акт.

След влизане в сила да се върне на Окръжен съд – Благоевград т.д. № 158 / 2018 г.

СЪДИЯ: